F R I F A G B E V E G E L S E

2. årgang nr. 1. 3. januar 1942.

Kamerat!

Året 1941 var for fagbevegelsen en stormfylt og vanskelig periode. Men organisasjonen sto rak og sterk i stormen. Da det kom til stykket ga den ikke kjøp og tia fram til standrettsdagene og N.S.s overtagelse av organisasjonsapparatet vil bli stående som ett av de ærerikeste blad i fagorganisasjonens stolte historiebok.

Fagorganisasjonen sto mot presset fra tyskerne og N.S. Den ikke bare sto mot, men sto fram med sine krav. Datoene 3. april, 17. mai og 30. juni 1941 vil for alltid være risset inn med ildskrift i vår bevegelses historie. Fagorganisasjonen sa klart fra hvor den sto. Den stilte sine betingelser overfor okkupasjonsmakten. Den krevde retten til å eksistere som en fri fagorganisasjon, med åpen adgang til arbeide for de hundretusener fagorganiserte arbeiderES faglige og økonimiske interesser. Den sa fra at hvis disse krav ikke ble imøtekommet, kunde ledelsen ikke forsvare å fortsette i sine stillinger lenger. Henvendelsen av 30. juni til Reichkommisar Terboven var for alle oss fagorganiserte et programskrift - et kampskrift som ikke minst forplikter oss nå - i den nye situasjon som er oppstått etterat N.S. på tysk ordre og med tyskernes samtykke har satt seg til rette i organisasjonsapparatet.

Tyskernes svar på henvendelsen av 30. juni kunde ikke bli noe annet enn det ble, for dem som kjenner til de metoder og midler de alltid anvender. Men svaret ble krassere enn vi kunde forestilt oss i våre vildeste fantasier. Ennå ruger uhyggen fra undtagelsestilstandens dager dystert i våre sind. Vi glemmer aldri mordene på Viggo Hansteen og Rolf Wikstrøm og massearrestasjonene av våre beste tillitsmenn. Heller ikke glemmer vi noensinde de gribbene som snek seg ut fra sine forskjellige h ler og dukket opp i fagorgansasjonen for å kraftse til seg byttet., for å sette seg til i tillitshvervene etter dem som den tyske bøddeljustis hadde slått kloen i.

For fagorganisasjonen er en tidsbolk til ende. Den Arbeidernes faglige landsorganisasjon som naziene skalter og valter med nå om dagen, er ikke lenger vår organisasjon, selv om de tvinger oss til å fortsette som medlemmer og som tillitsmenn.

Vi knytter nevene i lommen, vi biter sinnet i oss, vi venter til det passer å gjøre opp. Vi vet at den dagen kanskje er nærmere enn vi tør tro, da vi skal feie råttenskapen ut, og igjen bli herrer i eget hus. Det er vårt håp at i 1942 skal den nye arbeidsdagen rinde - det nye året må gi oss freden og friheten tilbake, og med den en fri og sund fagbevegelse.

Ved åresskiftet skal vi også gi det løftet til hverandre at vi over alt og overfor alle skal holde ideen - fagorganisasjoners grundleggende ide - levende, og at vi all vår ferd skal opptre som modige og stærke kjempene mot nazityrraniet, mot fordummelsen og fornedrelsen, og for et fritt land og folk med frie organisasjoner av frie, høyreiste kvinner og menn!

GØBBELS ER MISFORNØYD MED HJEMMEFRONTEN.

I siste nummer av "Das Reich" slår dr. Gøbbels et slag for å stille hjemmefronten i ro. For å få klagene til å forstumme gir han en omtale av den tyske soldat ved østfronten:

"Når han idag står på en 2000 km lang front fra Kvitehavet til Svartehavet i snø og is, frost og kulde, ofte uten mat, mange ganger uten ammunisjon, avsondret fra aviser, radio, film, teater og all kultur gjennem et halvt år, uken igjennem ventende på post, ikke tak over hodet, ikke seng til å sove i, bare trøstesløse vidder rundt seg og foran seg fienden - "

Opp mot dette stiller Gøbbels hjemmefrontens klager over trafikkinnskrenkninger. Selv om disse fører med seg at de kom er senere hjem, så er det dog en seng som venter for natten, og har en tungt arbeid kan en enndog få fri om søndagene. Han advarer mot å overdrive savnene i hjemmene og særlig tilbakeviser han at staten, partiet eller regjeringer kan lastes for disse. De som klager over mangelen på tobakk minner han om de mødre som med tungt hjerte sender sine sønner i krigen. Han er klar over at også disse klager. Men disse bør igjen huske på den kvinnen som mistet sin mann i forrige verdenskrig, og som nå har 4 sønner på østfronten. For henne er det ingen fornøyelse etter et tre timers opphold i tilfluktsrummet for å holde livet i seg selv og sin femte sønn. Han minner også om den kvinnen som ved et bombetreff på huset fikk drept sine to eneste barn og som et par dager etterpå fikk melding om at hennes mann er falt på østfronten. De som klager over at de ikke får reise noe sted i julen, og de unge kvinner som bare går og steller i sine hjem ønsker han å vise de sykesøstre som må passe hårdt sårede fra 7 morgen til 8 kveld og deretter må dra hjem å arbeide i sitt eget hjem til kl, 1 om natten. De som klager over at Kringkastingen innstiller under fare for luftangrep eller klager over at avisene bare er på 4 siden av mangel på papir, eller klager over overfylte sporvogner eller at julaften iår er uten juletrær, har han følgende oppmuntring:

"I Berlin finnes det et sykehus med over 100 krigsblinde, unge menn mellem 18 og 24 år. - De har begynt sin yrkesopplæring for å finne ett nytt livserhverv. En har mistet sin venstre arm og og kappet av halften av samtlige fingre på høyre hånd, ved side av at han har mistet synet. Med stumpene på denne hånd lærer han seg å skrive på maskin. - Dere tar feil hvis dere tror at tungsindet råder på dette lasarett. Ingen steder i Tyskland hersker det en slik tro på seiren, slik tro på Føreren, ingen steder avventes frontberetningene så spent, ingen steder blir det klaget mindre, og holdningen bedre bevart enn her. "

Det er i sannhet bemerkelsesverdig hvor kraftig dr. Gøbbels må ta i for å overdøve klagene på hjemmefronten. Det tyder på at de ikke er særlig lavmelte i øyeblikket.

- v -

GODE NORDMENN KASTES UT AV SINE STILLINGER.

Nazistene i Oslo har avsatt kirkeverge Ludvig Hansen uten noen begrunnelse og på dagen.

I Bærum er de høyst fortjente tjenestemenn, rådmann Halmrast og overingeniør Hoel sparket ut av sine jobber.

Oslo har fått ny forsorgsinspektør, i den stillinger som nazistene kastet ut Andreas Bøe av. Den nye forsorgsinspektør er en 31 år gammel dekorasjonsmaler. Nils Nilsen. En fullstendig ukjent størrelse som sikkert har like lite vett på det han skal til å stelle med som de andre N.S. plasserer nå i "fagstyrets tid". Det var 6 søkere til stillingen, nemlig foruten Nilsen fullmektig Osvald Marthinsen, forsorgsforstanderne Jul. Kvale, Sæther, Eklund og assistent Backe.

NYE FENGSLINGER.

Stortingsmann Lars Moen, Dombås, ble arrestert av Gestapo forrige mandag. Han er ført til konsentrasjonsleiren på Grini. Årsaka til arrestasjonen skal være en tale Moen holdt i en begravelse.

For et par uker siden ble politifullmektigene Erling Bryhn, Tage Pettersson og L'Abbe Lund arrestert. Arrestasjonen sto i forbindelse med den store matvarerassiaen vi hadde her i Oslo den 1. og 2. desember ifjor. Det var ca. 1000 familier i Oslo og Aker som hadde besøk av politiet og Hirden unden rassiaen. Politiet hadde besluttet at vel 900 av de hjemsøkte skulde få beskjed at de beslaglagte matvarer igjen var frigitt, mens det for ca. 40 stykker skulde drøftes noe nærmere hva som skulde foretas. Imidlertid grep Gestapo inn og bestemte at ingen skulde få frigitt de beslaglagte varer. Da rundskrivet om denne nye bestemmelsen skulde settes opp, forlangte de 3 nevnte politifullmektiger at det tydelig skulde gå fram av rundskrivet at det var tyskerne som hadde truffet bestemmelsen. Fung. kriminalchef Schartum nektet å formulere skrivet i overensstemmelse med fullmektigenes ønske. Senere ble beslutningen omgjort og det er nu gått ut beskjed til de fleste familiene om at varene er frigitt. De tre politifullmektiger fikk imidlertid svi for sin bestemte opptreden. Samme kveld som konferansen med Schartum ble de arrestert.

Alle tre er senere løslatt med avsatt fra sine stillinger.

De 7 som er arrestert i patentstyret er sekretærene Hjalmar Øen, Helgeland og Kjendsli, ingeniør Nordstrand og assistentene Sværen, Henry Løken og Saugsheim. De ble som før nevnt anngitt av en kollega, Mortensen.

Fra Gue Finnskog meldes om nye arrestasjoner. Blandt annet er Mentz Hansen arrestert Det er den berykteda Nytorpet som opptrer som angiver i bygda.

Direktør Alf B. Bryn er løslatt. Endel av dem som ble satt fast under undtagelsestilstanden er sluppet ut fra Grini, bl. a. flere av de arresterte jernarbeidere. Lille julaften slapp også sjefen for D.N.A.s forlag Kolbjørn Fjeld ut av konsentrasjonsleiren.

- V -

LANDSBANKEN.

Arbeidernes Landsbank hadde representantskapsmøte den 18. desember. De flekkede var i stort flertall, og besatte de plasser som ble ledige i representantskapet. Hovedkassererne Kåre Bakken og Johs Ringen og de kommissariske lederne Einar Knudsen og Mikael Bergh ble valgt inn som nye medlemmer og de kommissariske ledere Erling Øverby, Rolf Jahrmann, Leif Helje, og A. Bjerke ble varamenn. Hele hurøen fra N.S.

Da banksjef Bjørnseth ble kjent me det rundskriv som nazisten Gude sendte til forbundene om formuesdisponering (omtalt i vårt forrige nr.) og ble opmerksom på hvor frekt Gude hadde utnyttet sin konferanse med ham, søkte Bjørnseth straks opp herr Gude. Gude måtte pent be om undskylning for at han hadde trukket Bjørnseths navn inn i sitt sirkulære.

- V -

NORSKE ARBEIDERE TVANGSSENDT TIL PETSAMO.

Det har vært fryktet for at tyskerne kunde finne på å tvangssende norske arbeidere til Finnland, der det er følelig mangel på arbeidskraft p.g.a. den sterke mobilisering. Nå meldes det fra Kirkenes at en kontingent norske arbeidere er sendt derfra til Petsamodistriktet. Alle protester mot tvangssendingen har vært nytteløse.

Det meldes ellers om mat- og materialmangel ved de tyske anleggene. Situasjonen forverres stadig. Fra Osa i Hardanger har vi fått underretning om at også der har arbeidet måttet innstilles flere dager i uka på grunn av mangelen på mat. De samme meldinger er løpt inn fra Herdla ved Bergen. Der skorter det særlig på bensin og olje.

- v -

OGSÅ GELENDERE OG REKKVERK!

De dertil innsatte redskaper driver nå å sysler med noe som kalles "metallmobilisering", det vil si arbeidet på å skaffe tyskerne alt det metall som kan skrapes sammen fra tjenestebygningene til Staten og kommunene. Det er nå tatt et nytt, oppsiktsvekkende skritt i denne saka. I brev av 14. nov. har Norges Metallcentral anmodet departementene om å foranledige utskiftning av rekkverk og gelendere av messing og andre legeringer av kobber i de bygningene og institusjonene som hører inn under departementene. Metallcentralen ber dessuten om at alle metallgjenstander som skilter, hengsler, håndtak, knagger, hengere og forøvrig alle metallgjenstander som lar seg fjerne uten altfor vidløftige inngrep (!) hurtigst blir utskiftet med tilsvarende deler av tillatte materialer og innsendt til de samlestedene som ordføreren har opprettet.

Når man hører sånt skjønner man hvordan det står til med de "uovervindelige".

- v -

FORBUNDSSAMMENSLUTNINGEN.

L.O. har nå sendt ut et rundskriv om at myndighetene har godkjent omorganiseringen og dannelsen av følgende 13 forbund, som skal omfattende forbundene innafor L.O, som utafor:

Forbundet for Nærings og nytelse.
- " - Bygningsindustri.
- " - Bekledningsindustri.
- " - Grafiske fag.
- " - Kjemisk industri.
- " - Jern- og metall.
- " - Treindustrien.
- " - Papirindustri.
- " - Hotell- og Restaurant.
- " - Handels- og kontorvirksomhet.
- " - Skog- og landarbeid.
- " - Sjøfart og transport.
- " - Offentlig virksomhet.

- v -

FORNÆRMELSENE MOT QUISLINGENE.

ser det ikke ut til at nyordnerne greier å få bukt med. Så forhatt er det usle krypet at folk stadig på etter eller annet vis gir uttrykk for hva de mener om dem. Den bitre stemning mot forrederiet og forrederne gir seg lett synlige utslag, selv om folk av god, norsk støpning alltid viser ytterste grad av forsiktighet når de er nødt til å være i berøring med pakket. Særlig ilde ser det ut til å være for dem som har solgt seg av funksjonærene i de offentlige etater. De er vel også med tertefine av seg enn hirdpøbelen som har trening i å gradsere i gatene.

I Telegrafverket ser det ut til å være særlig vondt for quislingpaddene å ferdes. Gang på gang har det vært innskjerpet at det skulde opptres høflig mot tyskere og N.S. Nå er det igjen kommet et oppslag om det der. Det er sendt ut av "telegrafdirektør" Hadeland og hans nærmeste Tørres Snørtevold Fiane og har følgende ordlyd

"Disiplin og høvisk framferd,

I tida før nyordninga i telegrafstyret i august månad d.å. hende det fleire gonger at tenestegjerande i telegrafverket laut slutta eller taka permisjon, av de dei ikkje lenger orka å gjerda tenest p.g.a. sjukane av ymse slag frå kollegaer som var imot Nasjonal Samling og det arbeid som det stabærande partiet gjer til å vinda att fridommen og sjølstendet for fedrelandet vårt.

Av di det framleis finst einskilde i telegrafverket som driv på med denne landsskadelege trafikken, vil telegrafstyret gjerde merksam på at dei tenestmenn som heretter er uhøflege eller uvennlege eller synes usømeleg eller uhøvisk åtferd mot kundar eller kollegaer som er medlemmer av det statsbærande partiet eller har samhug med nyordninga i Noreg vil verta straffa etter tenestmannslova.

Ved fyste gongs misferd vil ein nytta bot eller anna ordensstraff. I grovare tilfelle og ved oppatt-tak må tenestmannen væra budd på å få avskil med heimel i tenestmannslova."

- v -

POLITIFOLK I KONSENTRASJONSLEIR.

I september ble politikonstablene Einar Mjæland og Erling Sundvær arrestert av tysk politi for å ha skadet 2 v-plakater i Kr.sand ved å gjøre teksten "Tyskland seirer på alle fronter" uleselig. Etter ordre fra Joseph Terboven er de to nå anbragt i tysk konsentrasjonsleir og avskjediget fra politiet.

- v -

UKENS SMIL.

I Sarpsborg er det en skomaker som fungerer som kulturbærer for Nasjonal Samling. Dette medfører at han aldri får tid til å passe forretningen. En dag han vendte tilbake og skulde låse seg inn i skobutikken fandt han en seddel på døra med følgende tekst:

"Skomaker, bli ved din lest! Hæl og sål!"

- v -

EN FARLIG FYR.

I Troms fylke har det operert en løitnant Utengen fra Eidsvold som har vist seg å være farlig angiver. Han har søkt innpass hos folk ved å utgi seg for å være god nordmann og utsending fra regjeringen i London. På denne måten har han lokket folk til å snakke med det resultat at bl. a. 10 personer fra Tr msø nå sitter arrestert. Blandt de han har angitt, er også en norsk officer som utførte en utmerket innsats under forsvaret mot den tyske okkupasjon. Når hans kupp har lykkes, skyldes det at han lot seg anbringe i konsentrasjonsleiren på Lanes utafor Tromsø. Dette fikk folk til å tro på hans historier etter at han slapp ut.

- v -

I KONSENTRASJONSLEIREN PÅ LANES

sitter det i øieblikket 100 fanger. Tyskerne holder også noen fanger i Troms kretsfengsel. Vi har før nevnt alle de svakheter det er ved konsentrasjonsleiren bl. a. mangelen på varmeanlegg. Sundhetstilstanden er dårlig. Flere fanger har utslett, reumatiske smerter er svært almindelige. Men humøret holder. En av de som er styggest behandlet er overrettssakfører Per Spilling fra Harstad. Han var inntil for kort tid siden anbragt i et mørkt kjelderrum. Major Hundstad har sittet 6 uker i mørk enecelle. Ellers må fangene bli på sine trange rum uten ved måltidene. Rom på 2½ x 3 m. brukes til oppholdrum for 4-5 mann.

FRA FINNMARK MELDES

at situasjonen blir stadig mer fortvilet. Trafikken på kysten er praktisk talt stoppet og tilførslene derfor minimale. I store dist rikter hersker ren nødsstilstand især fra Honningsvåg og østover. Poteter, melk har ikke vært i handelen på flere måneder.

Med hensyn til fiskesituasjonen i Nord- Norge så meldes det at det nesten ikke kommer fisk til lands. Fiskerne får lite olje, mat og tobakk. Dertil kommer risikoen for liv og redskap. Tuskerne rekvirerer også skøiter i stor utstrekning. Stemningen blandt fiskerne er avgjort norsk. Det blir nå g ort store tiltak for å gjøre fiskerne interessert i Lofotfisket. De blir lovet flesk, kjøtt, tobakk og kaffetilsetning hvis de vil dra ut. Men ingen tror på løftene før de ser varene. Det tyske fischeinkauf har slått seg på sildekjøp fordi det ikke kan få tak i torsk.

- v -

KRIGSRETTEN

dømte som før nevnt, 11 nordmenn til døden i begynnelsen av denne måned. Mandag den 29. desember ble dommen fullbyrdet.

I disse da er har krigsretten nordpå tatt opp til behandling saken mot 5 mordmenn. Retten er satt på Sætermoen. Blandt de 5 sitter Georg Lorentzen, en av fiskarfylkingens fremste representantanter. Alle disse er angitt av løitnant Utengen.

- v -

NORGES RØDE KORS

synes nå å stå ferdig til å bli nazifisert. I "Ragnarokk" har nemlig dr. Arne Høygård fått plass for en artikkel med angrep på Røde Kors fordi det ikke er ved fronten. I Artiklen blir Røde Kors berømmet for sitt arbeid i fredstid, men nå "skal Røde Kors være ved fronten og ingen andre steder."Sykehusene skal omdannes til rekonvalesenthjem for frontsoldater og ikke brukes til å "provosere aborter på sosietetsdamer", som dr, Høygård får seg til å skrive. Konklusjonen er : "Til fronten med Norges Røde Kors, ellers har vi ikke lenger bruk for det!"

En kan ikke overse denne artiklen lenger, fordi den i disse dager sendes ut gjennem det offisielle (NTB). Det synes som om Røde Kors er i ferd med å lise samme skjebne som Nasjonalhjelpen eller Norsk Folkehjelp. N.S. har jo nettopp dannet sin egen hjelpeorganisasjon og da er det vel ikke plass til andre.

- v -

DEN NORSKE LEGION.

sendte ut en kundgjøring til soldatene like før sin oppløsbning. I denne forklarer major F.H. Kjeldstrup en rekke av de besværligheter Legionen sliter med. Han kommer også inn på underholdet til soldatenes familier og skriver: "Det var en lettere oppgave å ordne familieunderholdet for hele den norske hær etter demobiliseringen tross de den gang eksisterende vanskeligheter, enn det har vært å få familieunderholdet og postgangen tilfredstillende ordnet for Viken bataljon, fordi legionsstaben sto utenfor underholdningsordningen og bare var ett av de mange ledd i postordningen." Karakteristisk for legionens oppgave må vel Kjeldstrups slutningssats sies å være: Med Quisling for Norge
mot en fri, selvstendig og lykkelig tilværelse for vårt land.

- v -

FOLKEDOMSTOLEN TJENER DE HØYE HERRER.

Dagen før lille julaften behandlet den såkalte folkedomstol saka mot Leif K. Nielsen, et kjent medlem av A.I.F. og Arbeidernes Ungdomsfylking (Han var før nazistene overtok den siste formann i Fager 26) Nilsen var overført medarbeiderskap i det gode illegale blad "Folkeviljen". Nilsen tok fullt og helt konsekvensen av hva han hadde gjort. Han erklærte at han var og er socialist og motstander av nazismen og at det 7 måneder lange fengselsopphold ikke hadde gjort noen forandring i hans politiske oppfatning. Dommen var etter tysk mønster. Han fikk 2 års fengsel. En av "dommerne" stemte for hele 3½ år! Ja, det er sikkert at småkrypet står i for å tekkes sine herrer.

- v -

DET NYE BRØDET.

I tidsskriftet for Norges Legeforbund nr. 24 for 15. desember 1941 fin er vi følgende meddelelse fra Kristiania Brødfabrikks laboratorium, ved lederen dr. tekn. Arne Skulerud:

... Da det gamle lager av tør og diastesefattig rug var oppbrukt fikk vi i stedet en temmelig fuktig og sterkt råberget rug av mellemeuropeisk opprindelse med et høit i nhold av grodde korn. Som følge herav vil stivelsen i det forklistringen begynner under stekingen av brødet, for en stor del overføres til dekstriner og maltose. Hermed får vi stedetfor en elastisk og porøs brødkrumme en tung, tett klebri g masse som det naturligvis er umulig å få tygget ordentlig. Den klistrer seg sammen og kleber ved tennene og svelget som klumper ....

Ja, vi har merket det!

- v -

TYSKERNE ER OM SEG.

"Elektrikeren" forteller at i nær fremtid skal man påbegynne arbeidet med å anlegge en undervannskabel fra Norge under Skagerak til Jylland og derfra videre til Tyskland, hvorved det norske kraftoverskuddet skal overføres til Mellem-Europa. En febrilsk utbyggelse av de norske kraftkilder pågår for tiden under tysk ledelse, og veldige uutnyttede kraftreserver kommer med det første til å nyttiggjøres hvorved et betydelig overskudd av kraft kommer til å oppstå. Dette overskudd skal eksporteres til Danmark og Tyskland og en samordning av den tyske, danske og norske kraftforsyningen kommer til å gjennemføres.

- v -

En rekke av landets skofabrikker har fått ordre om å innlevere til tyskerne alle bekksømstøvler fra nr, 42 og oppover.

- v -

NAZISMEN ER ARBEIDERNES VERSTE FIENDE.

Tyskerne forsøker i Amerika, som de også forsøkte i de okkuperte land, ved hjelp av sine leiesvenner å så splid blandt arbeiderne for derved å bortlede oppmerksomheten fra den virkelige fiende nazismen.

Hvor ofte har vi ikke hørt at de amerikanske arbeidere er misfornøyd og at streiker hører til dagens orden.

I virkeligheten er også de amerikanske arbeidere fullt klar over hvor de har sin verste fiende. I en radiotale den 15. desember sistleden til de amerikanske arbeidere, ga den amerikanske Landsorganisasjons formann, Green, uttrykk for at Landsorganisasjonen går helt og fullt i n for Roosevelts politikk. Han sluttet si tale med å si: "Vi gir aldri opp kampen mot arbeidsgiverne for å bedre løn ns- og arbeidsvilkårene, men vi utsetter den inntil vår verste fiende er slått, nemlig diktaturstatene.

HALFDAN CHRISTENSEN holdt forleden oppløsning i Forsgrenn. Blant de diktene han skulde lese opp var Bjørnsons "Mitt følge". Programmet var godkjent Barclay Nitter, men Finn Halvorsen, mannen uten ansikt, som skrev små, perverse romaner før i tiden, underkjente det. Etter diverse bråk ble det endelig godkjent også av ham. Dog måtte Christensen sløyfe det verset hvor de kjente linje forekommer: "Med seir fra Moskva til Cartagena,
han dør dog ensom på St. Helena."
Det syntes litt for aktuellt muligens.

- v -

PRISPOLITIET har litt av hvert å sysle med for tiden. Dog er det ikke sannsynlig at det får tid til å ta seg av hr. proff. Herman Harris Galmann Aall, som nylig avhendet sin meget elegante bil til arbeidstjenesten. Bilen var av taksthevnden verdsatt til 6000 kroner, men arbeidstjenestens overledelse fandt ikke å kunne ta hensyn til de slags. Hermann skulde ha sine 9000 - for det var han vært, om ikke bilen var det.

- v -

ARBEIDSTJENESTEN. Det finnes forøvrig også bra nordmenn i arbeidstjenesten. En av dem het Jyhne og var leder for en av skolene og nektet å ta hensyn til tyskernes direktiver om at slik og slik skulde eksersisen drives. Han mente at han som norsk officer hadde en viss forutsetning for å forstå norsk ungdom.

Tyskerna ga derfor beskjed om at han ikke lenger passet som leder av skolen. Derfor sluttet han der. Så ble han utnevnt til sjef for skolen på Helgelandsmoen, hvor befalet skulde trenes opp i vinter, men også denne beslutning ble forlangt omgjort av tyskerne. Og det ble den. - - Det heter norsk arbeidstjeneste.

- v -

Quislings gamle motstander og medarbeider (stryk det som til enhver tid ikke passer)- herr Walter Fyrst, var en stund ansatt i Arbeidstjenestedepartementet som konsulent i reklame og propaganda, men ble forholdsvis fort skjaltet ut. Så kom den norske Legion på benene og Fyrst meldte seg med en gang. Han mente selv han passet veldig godt som kompanisjef for propagandakompaniet, for da hadde han forholdsvis stor sjangse til å komme hjem igjen. Han ble utnevnt til kaptein, hvilket var et ganske raskt avansement da han har 48 dagers rekruttskole som menig soldat. Som den første av Legionen kom han i nærheten av fronten, men nå er han sendt hjem igjen av tyskerne som uduelig selv til å reise i bil bak fronten. Reisebrevene fra det Asovske hav er skrevet på Nordstrand. Han har nå fått en underordnet stilling i Kulturen etter at han i lang tid har tryglet Quisling om å få lov til å bli medlem. Om en tid vil han trygle om å få bli strøket. Men det er helt unødvendig.

- v -

DEN NORSKE LEGION er det slutt på. Det meldte seg alt i alt ca. 1000 mann hvorav tredjedelen var ikke stridende. Dessuten var det en del søppel som ble kassert med en gang.

Siden den begynte treningen i Tyskland har det vært nokså stille om den, bortsett fra plakatene om at den seirer veldig. De plakatene bør ingen prøve å rive ned lenger, dertil er de for morsomme. En av årsakene til dens oppløsning, som ble gjort bekjent i en liten notis i avisene "til underretning", er at det var flere som nektet å avlegge ed til Hitler. Det var nemlig ikke meningen opprinnelig. En annen årsak er at det er adskillig korrupsjon her hjemme. Blandt annet ønsket stabsjef Sæther å låne 100 000 kroner for Hirden av den, for Hirden fikk altfor lite å rutte med, syntes han. Herr Kjeldstrup lånte villig ut, men da tyskerne begynte å revidere regnskapene ba han pent om å få pengene tilbake.

Det fikk han imidlertid ikke, for det var ingen penger. Istedet ble han og seter, enige om å ordne det som bidrag til de hirdmenn som ønsket å bli legionærer. Pengene skulde være brukt til uniformsanskaffelser o. lign. Kjeldstrup skal ikke ha det greit nå. Dette bare til "underretning". Det er forøvrig arrestert Legionærer her i byen som ble bragt inn på politistasjonen og pålagt å gå hjem og ta uniformen av. De har ikke lenger lov å gå med den her hjemme. Altså røk også den sjangsen til å vinne et pikehjerte på fallrepet.

- v -

NORGES ØKONOMISKE UTBYTNING er et kapittel for seg under okkupasjonen. Den går lenger og lenger. Når det gjelder utnyttelsen av norske råstoffer er tyskerne mere griske nå enn n ensinde, det kommer vel kanskje av at de skjønner de må skynne seg å få brukt dem opp. Hva de ferreste vet er imidlertid at tyskerne ødelegger selv de handelsforbindelser som er knyttet under deres oppsikt. Således er det umulig å oppfylle de kontrakter Norge har med forskjellige land. - Tyskland og Italia, Ungarn, Danmark, Holland, Frankrike Belgia og Spania - om cellulose og tremasse. Årsaken er at de norske fabrikkene ikke lenger får kjøpe halvparten av det de regner for å oppfylle kontraktene. Tyskerne skal ha alt tømmeret til å lage barakker og flyplasser m.m. For 1941 har de brukt mange millioner m^3 og behovet er større for 1942. Det regnes nå med at cellulosefabrikkene bare får en eller 1½ million m^3 for 1942. Tyskerne tar mesteparten av resten, og det som blir tilbake må gå til ved, fordi vi ikke lenger får noe koks og kull fra Tyskland tross avtale.

- v -

HELAN GÅR.

Forleden dag var overlege Christensen ved Aker komm. sykehus og herr sjefsskoleinspektør major i den norske Legion Jørgen Bakke ute å alkoholiserte seg. Etter å ha drukket vel og lenge, seg trettheten inn over de to bolde riddere av det gylne kort. En bil ble rekvirert og den gallante major tilbød seg å kjøre forrederkollegaen hjem. Christensen ble kjørt til Disen gård og Bakke ba så sjåfføren å kjøre til Sinsenveien 6. Imidlertid var ikke sjåfføren så godt kjent at han visste hvor Sinsenveien 6 lå, og meddelte dette til hr. majoren. Da begynte krigerblodet å bruse hos majoren. Han trakk fram en revolver og forlangte at sjåfføren skulde finne fram til Sinsenveien 6. Sjåfføren kjørte så til Grefsen politistasjon, hoppet ut og meldte av at han hadde en beruset tysker i vognen, og denne hadde truet ham med revolver. Herr majoren ble så kommandert til avstigning og Schnellkommando ble rekvirert. (Bakke ynder å opptre som tysker, den forhenværende gymnastikklærer på Mysen har nemlig lært seg dette tungemål, og bruker det i tide og utide.) Overlege Christensen ble visstnokk en smule overrasket da han midt på natten fikk en telefonoppringning og en tysk stemme forlangte å få vite hvem han hadde vært sammen med om aftenen. Dagen derpå hadde Askvig og Judas Lie en særlig vanskelig oppgave: Å stoppe videre forfølgelse mot herr Bakke. Bakke stakkar ble jo nokså redusert etter denne innsats. Han var på vei til sin Oslo-elskerinne, frk, Storsteen, Sinsenveien 6, og til tross for bruk av revolver og tysk språk, var han så uheldig å treffe ut for en mann som ikke lot seg duppere. Bakke er for øvrig gift og har flere barn, men som de gamle vikinger tar han adspredelse der hvor den finnes.

- v -

I TEATRET PÅ KOMMANDO.

Blokaden av Nasjonaltheatret er stadig like virkningsfull. For å råde bot på dette, blir medlemmene av N.S. stadig tilpliktet å gå i teatret for å fylle opp. Arbeidstjenesten er jo som kjent godt brukt til samme formål. Det nyeste er at departementsfunksjonærer også skal tilpliktes å gå. Foreløbig har det vært frivillig

En liten episode kan kanskje illustrere situasjonen.

En dame i kulturdepartementet ringte forleden til indredepartementet og meddelte at nå var det deres tur til å gå i National-Theatret og ba om en oppgave over hvor mange billetter man ønsket. Da oppgaven senere ble gitt fulgte følgende forklaring: "Det er bare fire som ønsker billett. Alle begynner nå å bli trett av å kommanderes på partimøter, hirdmønstringer og nå teaterforestillinger. De fleste foretrekker å kunne disponere noe av sin fritid selv."

- v -

Kst. Hagelin får en brems.

Vi har før omtalt kst. Hagelins store apetitt på andre departementers virkeområder. Dette førte som kjent til at Statsrådsekretariatet ble tatt vekk fra hans departement. Men det har ikke hjulpet. Han fortsetter å breie seg. Nylig fant han således ut at rasjoneringssjefen i Oslo, Olav Solheim, var for god normann og burde byttes ut. Lignende ting har forekommet andre steder utover landet.

Slikt har skapt utrygge forhold. Tyskerne selv er oppmerksom på at nazister i ledelsen for de instanser som skal løse landets forsyninger, bare vil føre til sabotasje fra folkets side. Det er derfor omhyggelig undgått. Bare da direktør Bryhn i Industridirektoratet ble arrestert var det nødvendig å sette inn en nazist, Arneberg, fordi ingen heder ig normann ville ta stillingen.

I disse dager går det ut et cirkulære til samtlige forsyningsnemnder i landet hvori kst. Ravner sammen med departementets annen direktør Schei, gir melding om at avskjedigelser foretatt av indredepartementet er ugyldige. Alle avskjedigelser skal godkjennes av Forsyningsdepartementet. Etter dette er avskjedigelsen bl. a. av rasjoneringssjefen i Oslo underkjent.

Ikke så lite av en nesestyver for Hagelin.

- v -

SJØMENNS FAMILIER fikk mye hjelp til jul. Oppfordringen fra regjeringen ble fulgt på en mønsterverdig måte. Men det må ikke stoppe opp med julen. Disse familiene skal leve etter jul også. Derfor må hjelpen fortsette til forsørgerne vender hjem igjen.

- v -

HERMANN WILDENVEY har sendt ut en morsom gjendiktning av Æsops fabler på Ernst G. Mortensens forlag. Nazistene har ikke turt å gripe inn overfor den, men har i avisene bedt om at visse ting blir sløifet. En av de ting som ikke er ønskelig er fabelen om paddene som vilde ha en konge. Innledningen til denne er nemlig:

"I gode, gamle dager, da selv padder kunde rå
i eget land og rike og med frihet for hver padde, - "

Slike ord kan jo lett føre tanken inn på hjemlige fronter, og er ikk riktig bra. Det er vel ikke riktig bra at Wildenvey har tatt med diktet "Samhold" med følgende slutning:

"Husk nu hvori styrken stikker
husk, en for en kan alle knekkes lett,
men er det samhold, er hver enkelt sikker.

- v -

SAMHOLD MÅ TIL.

I nødens stund skal en lære sine sanne venner å kjenne, sier et gammelt ord. Det er en sannhet vi har fått føle sterkere og sterkere siden 9. april 1940. Det som hendte den dagen, og det som senere er hendt, har sveiset det norske folket sammen til en trofast venneskare.

Vi hadde nok mange hårde politiske kamper før, men de er glemt idag. Ingen spør lenger om en er av den eller den opfatning eller politiske avskygning. Nå er spørsmålet om en er god nordmann. Det er ganske betegnende for situasjonen at alle som har prøvd å slå politisk mynt, alltid er slått hårdhendt med. Alle er enige om å sammenfatte dette i 3 punkter:

1. Mellem alle partier skal det opprettholdes status quo fra 9. april 1940.
2. Alle krefter samles om å bane veien for landets lovlige regjering. Regjeringen har Stortingets ensstemmige tillitsvotum og består av representanter fra alle landets partier.
3. Kongen skal innta sin lovlige plass i Norge, slik som har fikk den etter folkeavstemningen 12. og 13. november 1905 hvor det med 259 563 mot 69 264 stemmer ble bestemt at han skulde være landets konge etter grunnloven.

Samme tingenes tilstand må også være rådende innen arbeiderbevegelsen. Alle som prøver å ta seg til rette i denne vanskelige tida, må avvises, og må i sin tur få sin fortjente straff. Samme behandling må den få som på noen måte stiller seg til disposisjon for nazistene. Straffen vil ikke bare ramme den som direkte blir medlem av Nasjonal Samling, men også de som indirekte yder tjenester.

ange vil vi denne tid komme i en vanskelig stilling. De vil bli truet med arbeidsløshet og annen straff, hvis de ikke bøyer av. Den som bøyer av for truslene og stiller seg til disposisjon for nazistene, vil ubønnhørlig måtte ta konsekvensene.

La det også være klart at i denne tid vil ingen bli oppfordret til å melde seg inn i Nasjonal samling, hverken for å utføre spionasje eller for å prøve å gjøre sin innflytelse gjellende. Alt snakk om dette er bare ord for å dekke et forrederi.

Samhold må til er vårt slagord. Under det mottoet vil vi kjempe til vi har nådd vårt mål.

Og den dagen er ikke langt borte da vi har fullført kampen. Da skal de trofaste kreftene ved fornyede krefter ta fatt på oppbyggingen av fagorganisasjonen.

Idag føres ikke kampen vår med store ord og handlinger. Men målet er det samme som det var før 9. april 1940 og som det blir etter at freden er gjenopprettet og tyskere og nazister er drevet ut av landet. Det gjelder stadig en

F R I F A G B E V E G E L S E.